

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталя МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бюджетування в державному секторі та підприємстві

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур
(назва)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Сіліна І.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ППБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" 08 2024 р.

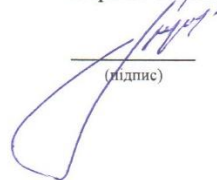
Завідувач кафедри

(підпис)

Іван КЛОПОВ
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

В'ячеслав ГЛУЩЕВСЬКИЙ
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: Сіліна Ірина Вадимівна

E-mail: ivsilina@ukr.net

Телефон: (+38)097 557-65-73

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), а також Viber, Skype, Facebook, Telegram – за вибором викладача

Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів; 11 корпус ЗНУ, ауд. Л417

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Бюджетування в державному секторі та підприємстві» є складовою циклу професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Фінанси держави та підприємницьких структур» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», галузі знань 07 Управління і адміністрування галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності комплексно розуміти сутність та методику бюджетування в державному секторі та підприємстві, аналізувати економічні ситуації та ефективно вирішувати завдання, що стосуються управління фінансовими ресурсами, активами, капіталом і зобов'язаннями економічних суб'єктів, а також здійснювати стратегічне та управлінське планування на основі бюджетних даних, виконувати контроль, моніторинг та коригування бюджетів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Бюджетування в державному секторі та підприємстві» є:

- розуміння бюджетного методу планування і контролю ресурсів при здійсненні діяльності суб'єктів державних структур та підприємницької діяльності;
- вміння складати планові операційні і фінансові бюджети та звіти про їх виконання;
- здатність обирати та застосовувати методики аналізу та оцінювання виконання бюджетів;
- здатність розуміти і описувати у регламентуючих документах взаємозв'язок ключових елементів системи бюджетування.
- розуміти євроінтеграційні процеси в Україні в контексті адаптації бюджетного процесу до європейських стандартів.

Ключовими компетентностями сучасного фінансиста у сфері бюджетування в державному секторі та підприємстві є: здатність складати та аналізувати бюджети, використовуючи сучасні методики та інформаційні системи; здатність здійснювати контроль за виконанням бюджетів у державному секторі та підприємницьких структурах, оцінювати ефективність їх реалізації; здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за фінансово-управлінські рішення в процесі бюджетування; здатність адаптувати інструменти управління державними фінансами та фінансами підприємств до змін економічного середовища та вимог європейських стандартів.

Інтерактивний формат навчання, що включає практичні завдання, дискусії, онлайн-тести, розв'язування ситуаційних задач та ін., дозволить здобувачам не лише засвоїти теоретичний матеріал, а й набути практичних навичок у сфері бюджетного планування, аналізу та контролю.

Курс «Бюджетування в державному секторі та підприємстві» потребує набутих студентами знань з таких базових дисциплін економічного, фінансового та правового спрямування, як «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Економічний аналіз», «Бюджетна система».

Набуті здобувачами програмні результати навчання та компетентності необхідні при виконанні ними творчих індивідуальних завдань, курсових робіт, аналітичних досліджень під час виробничих практик, при написанні кваліфікаційних робіт, а також у подальшій професійній діяльності.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	8-й	8-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	18 год.	2 год.
Семінарські заняття	–	–
Практичні заняття	16 год.	2 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	56 год.	86 год.
Консультації	Щочетверга о 16:00-17:20: конференція Zoom 718 601 2873, пароль 12345	
Вид підсумкового семестрового контролю	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17437	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни формуються **програмні компетентності**, необхідні для розв'язання практичних задач професійної діяльності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК 12. Здатність адаптувати інструментарій управління державними фінансами та фінансами підприємницьких структур до змін конкурентного середовища.

Формування цих компетентностей сприяє формуванню у студентів **програмних результатів навчання** (ПРН), визначених Стандартом вищої освіти України для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України № 729 від 24.05.2019 р., та узгоджених із матрицями 4–5 опису ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур».

Після опанування матеріалу навчальної дисципліни здобувачі здатні продемонструвати **результати навчання** (РН), визначені у ППОП 12 «Бюджетування в державному секторі та підприємництві» (табл. 2.1), які з урахуванням співвідношень між РН і ПРН (табл. 2.2) у комплексі формують **програмні результати навчання** (ПРН), визначені ОП (табл. 2.3).

Таблиця 2.1 – Результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ППОП 12 «Бюджетування в державному секторі та підприємництві»

Код*	Опис результату навчання (РН)**	Форми викладання та методи навчання	Форми та методи оцінювання***
1	2	3	4
1.1	Володіти: теоретико-методичним інструментарієм для розробки та реалізації бюджетів у державному секторі та підприємстві, у т.ч. підходами до формування системи бюджетування через взаємозв'язок цілей, функцій, методів та інструментів бюджетування.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття), частково-пошукові (робота із законодавчими і нормативно-правовими актами, самостійна робота)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 1), заліковий тест (ЗТ)
1.2.	Застосовувати основні підходи і методи бюджетування на різних рівнях управління	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	
1.3	Демонструвати здатність: створювати фінансову структуру суб'єкта для реалізації процесу бюджетування; обґрунтовувати виділення центрів фінансової відповідальності для підприємств та суб'єктів державного	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-	

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
	сектору. Вміти використовувати джерела інформації для складання обґрунтованих бюджетних планів і забезпечення ефективного фінансового управління.	пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	
2.1	Знати а розуміти підходи до класифікації бюджетів на підприємствах і в державному секторі та розуміти етапи та методикі складання операційних і фінансових бюджетів у різних секторах.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення, навчальна дискусія), наочні (практичні заняття), частково-пошукові (робота із законодавчими і нормативно-правовими актами, самостійна робота)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4), заліковий тест (ЗТ), індивідуальне практичне завдання (ІПЗ)
2.2	Вміти розробляти операційні та фінансові бюджети, враховуючи особливості діяльності підприємств та суб'єктів державного сектору.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із законодавчими і нормативно-правовими актами), самостійна робота з використанням програмного забезпечення, інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4), заліковий тест (ЗТ), індивідуальне практичне завдання (ІПЗ)
2.3	Демонструвати здатність оцінювати та коригувати розроблені операційні та фінансові бюджети підприємств та бюджетних установ. Застосовувати техніку складання різних бюджетів (операційних, фінансових, зведених).	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4), заліковий тест (ЗТ), індивідуальне практичне завдання (ІПЗ)

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
3.1	Володіти: методичним інструментарієм бюджетного контролю та оцінювання виконання бюджетів, включаючи методику аналізу відхилень і факторний аналіз бюджетних відхилень основними підходами до оцінки ефективності діяльності центрів відповідальності та механізмами мотивації в бюджетуванні; інструментами інформаційних технологій для фінансового планування та бюджетування в державному секторі й підприємстві.	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, презентації, ілюстрації, графіки), частково-пошукові (самостійна робота з нормативними актами)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 3), практичне завдання (ПЗ 3), заліковий тест (ЗТ).
3.2	Формувати і аналізувати: інформацію щодо виконання бюджетів, оцінюючи відхилення від планових показників і розробляючи рекомендації щодо їх коригування; результати діяльності центрів відповідальності для підвищення ефективності управління бюджетними ресурсами; фінансові прогнози на основі сучасних методів планування, враховуючи економічні та фінансові ризики.	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 3), практичне завдання (ПЗ 3), заліковий тест (ЗТ).
3.3	Застосовувати: інформаційні технології для автоматизації бюджетного планування та контролю; принципи європейських стандартів бюджетного управління для адаптації бюджетного процесу в Україні.	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття з використання програмного забезпечення, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (публічний виступ)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 3), практичне завдання (ПЗ 3), заліковий тест (ЗТ).

Примітки:

* - перша цифра коду РН відповідає номеру змістового модуля, друга – це порядковий номер РН в межах змістового модуля

** - РН сформульовано на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes - Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку))

*** - умовні позначення щодо форм і методів оцінювання деталізовано у розділі 5.

Таблиця 2.2 – Співвідношення результатів навчання ППОП 12 «Бюджетування в державному секторі та підприємстві» із програмними результатами навчання ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур»

Програмні результати навчання згідно з ОП (назва)	Результати навчання дисципліни (код РН)								
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
ПРН05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	+	+	+	+			+	+	+
ПРН09 Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.					+	+		+	
ПРН18 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.									+
ПРН 24 Вміти адаптувати інструментарій управління державними фінансами та фінансами підприємницьких структур до змін конкурентного середовища.				+	+	+	+		+
ПРН 25 Застосовувати інноваційні підходи та використовувати міжнародний досвід для підтримки прийняття рішень у сфері управління фінансами держави, підприємств, банківських і страхових установ, інституцій фондового ринку.					+	+		+	+

Таблиця 2.3 – Програмні результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ППОП 12 «Бюджетування в державному секторі та підприємстві»

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання*	Форми і методи оцінювання*
1	2	3
ПРН05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із законодавчими і нормативно-правовими актами) самостійна робота з програмами для автоматизації, інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 1, Т2, Т3), заліковий тест (ЗТ) ; практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4, ПЗ 3), ПЗ

Продовження таблиці 2.3

1	2	3
ПРН09 Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із законодавчими і нормативно-правовими актами), самостійна робота з програмами для автоматизації, інтерактивні (контекстне навчання), частково-пошукові (самостійна робота з нормативними актами та ERP-системами)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2., Т 3), заліковий тест (ЗТ), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4, ПЗ 3), індивідуальне практичне завдання (ПЗ)
ПРН18 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 3), практичне завдання ПЗ 3, заліковий тест (ЗТ).
ПРН 24 Вміти адаптувати інструментарій управління державними фінансами та фінансами підприємницьких структур до змін конкурентного середовища.	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, робота із законодавчими і нормативно-правовими актами), самостійна робота з програмами для автоматизації, інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2,Т3), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4, ПЗ 3), заліковий тест (ЗТ), індивідуальне практичне завдання (ПЗ)
ПРН 25 Застосовувати інноваційні підходи та використовувати міжнародний досвід для підтримки прийняття рішень у сфері управління фінансами держави, підприємств, банківських і страхових установ, інституцій фондового ринку.	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, презентація), частково-пошукові (самостійна робота), інтерактивні (контекстне навчання)	Дискусійне обговорення тематичних питань, відповіді на проблемні питання; бліцопитування (БО); тестування (Т 2, Т3), практичні завдання (ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4, ПЗ 3), заліковий тест (ЗТ), індивідуальне практичне завдання (ПЗ)

* - методи навчання та оцінювання для формування ПРН є узагальненням на основі інформації, поданої відповідно у графах (3) і (4) табл. 2.1

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та інформаційне забезпечення бюджетування

Тема 1. Сутність, цілі і завдання бюджетування в управлінні

Сутність бюджетування та бюджетного процесу. Цілі бюджетування на різних рівнях управління: підприємствах та бюджетних установах. Функції та завдання бюджетування. Принципи бюджетування: спільні риси та відмінності між підприємствами та бюджетними установами. Учасники бюджетного процесу та їхні ролі. Основні підходи (методи) до розробки бюджетів.

Тема 2. Фінансова структуризація та управління за центрами відповідальності в контексті бюджетування в державному секторі та бізнесі. Джерела інформації для бюджетування

Поняття та види центрів фінансової відповідальності (центри доходів, центри затрат, центри прибутку тощо) в контексті бюджетування в державному секторі та підприємстві. Структура фінансової відповідальності як ієрархія центрів фінансової відповідальності. Положення про фінансову структуру установи/підприємства. Джерела інформації для бюджетування. Інформаційно-економічні зв'язки у межах процесу бюджетування.

Змістовий модуль 2. Методика розробки бюджетів: етапи та техніка складання

Тема 3. Методика розробки операційних бюджетів підприємств: етапи та техніка складання.

Підходи до класифікації бюджетів підприємств. Етапи та техніка розробки операційних бюджетів для підприємств (Бюджет доходів і витрат; Бюджет продажів; Бюджет виробництва; Бюджет прямих матеріальних витрат; Бюджет прямих трудових витрат; Бюджет загальновиробничих витрат; Бюджет витрат на збут; Бюджет адміністративних витрат; Бюджет фінансових витрат)

Тема 4. Методика розробки фінансових бюджетів та зведеного бюджету підприємства: етапи та техніка складання.

Етапи та техніка розробки фінансових бюджетів підприємств (Бюджет руху грошових коштів; прогноз балансу активів і пасивів (Бюджет по балансовому листу); прогноз вартості чистих активів для акціонерного товариства; прогноз основних фінансових показників (прибутку до оподаткування, чистого прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після оподаткування; рентабельності активів, власного капіталу і продажів та ін.); капітальний бюджет).

Тема 5. Методика розробки операційних бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.

Підходи до класифікації бюджетів у бюджетних установах. Етапи розробки операційних бюджетів для суб'єктів державного сектору (Бюджет доходів; Бюджет видатків; Бюджет фінансування; Бюджет заробітної плати; Бюджет капітальних видатків; Бюджет операційних витрат та ін.).

Тема 6. Методика розробки фінансових бюджетів суб'єктів бюджетного

сектору: етапи та техніка складання.

Етапи та техніка розробки фінансових бюджетів суб'єктів бюджетного сектору (Бюджет руху грошових коштів; Прогноз балансу активів і пасивів (Бюджет по балансовому листу); Прогноз вартості чистих активів; Прогноз основних фінансових показників (залишкові кошти на кінець періоду, фінансування бюджетних програм та ін), Зведений (консолідований) фінансовий бюджет).

Змістовий модуль 3: Фінансово-бюджетний контроль, інформаційні технології та євроінтеграція в бюджетному процесі

Тема 7. Контроль та оцінювання виконання бюджетів.

Сутність та завдання проведення бюджетного контролю. Загальна схема оцінювання виконання бюджету. Методика оцінювання виконання бюджетів за відхиленнями. Сутність та основні методи факторного аналізу бюджетних відхилень. Оцінка результатів діяльності центрів відповідальності. Мотивація в бюджетуванні.

Тема 8. Інформаційні технології фінансового планування та бюджетування в державному секторі та підприємстві

Значення інформаційних технологій та пакети загального призначення, що застосовуються у фінансовому плануванні. Програми, орієнтовані на вирішення задач фінансового планування і бюджетування. Пакети для оцінки і управління інвестиційними проектами. Підсистеми фінансового планування в корпоративних інтегрованих системах.

Тема 9. Євроінтеграція та адаптація бюджетного процесу в Україні до стандартів ЄС

Бюджетний процес в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. Принципи прозорості та підзвітності у використанні бюджетних коштів. Впровадження європейських стандартів бюджетного управління в Україні. Перспективи адаптації бюджетного процесу України до європейських стандартів. Євроінтеграція як рушійна сила розвитку бюджетного процесу в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми*	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з. ф.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та інформаційне забезпечення бюджетування				
Лекція 1	Тема 1. Сутність, цілі і завдання бюджетування в управлінні.	2	2	тиждень 1
Лекція 2	Тема 2. Фінансова структуризація та управління за центрами відповідальності в контексті бюджетування в державному секторі та бізнесі. Джерела інформації для бюджетування.	2	—	тиждень 2

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5
Практичне заняття 1	Формування фінансової структури суб'єкта та обґрунтування центрів фінансової відповідальності для ефективного бюджетування.	2	2	тиждень 3
Самостійна робота	Тема 1. Сутність, цілі і завдання бюджетування в управлінні. <i>Учасники бюджетного процесу та їхні ролі.</i> Тема 2: Фінансова структуризація та управління за центрами відповідальності в контексті бюджетування в державному секторі та бізнесі. Джерела інформації для бюджетування <i>Джерела інформації для бюджетування.</i> Підготовка до Тестового завдання 1 (Т1) та його виконання.	6	8	впродовж 1-3 навчальних тижнів
Змістовий модуль 2. Методика розробки бюджетів: етапи та техніка складання				
Лекція 3	Тема 3. Методика розробки операційних бюджетів підприємств: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 4
Практичне заняття 2	Принципи формування системи бюджетування на підприємстві та отримання навичок складання операційних бюджетів.	2	—	тиждень 5
Лекція 4	Тема 4. Методика розробки фінансових бюджетів та зведеного бюджету підприємства: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 6
Практичне заняття 3	Отримання навичок з технології складання фінансових бюджетів підприємства	2	—	тиждень 7
Лекція 5	Тема 5. Методика розробки операційних бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 8
Практичне заняття 4	Розробка операційних бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 9
Лекція 6	Тема 6. Методика розробки фінансових бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 10
Практичне заняття 5	Розробка фінансових бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.	2	—	тиждень 11
Самостійна робота	Тема 3. Методика розробки операційних бюджетів підприємств: етапи та техніка складання. <i>Підходи до класифікації бюджетів підприємств.</i> Тема 5. Методика розробки операційних бюджетів суб'єктів бюджетного сектору: етапи та техніка складання.	14	30	впродовж: 6-8 навчальних тижнів (ПЗ2.1, ПЗ2.2); 9-11 навчальних

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5
	Підходи до класифікації бюджетів у бюджетних установах. Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 2.1, ПЗ 2.2 Виконання, оформлення та здача на перевірку практичних завдань ПЗ 2.3, ПЗ 2.4 Підготовка до Тестового завдання (Т2) та його виконання			тижнів (ПЗ2.3, ПЗ2.4);
Змістовий модуль 3. Фінансово-бюджетний контроль, інформаційні технології та євроінтеграція в бюджетному процесі				
Лекція 7	Тема 7. Контроль та оцінювання виконання бюджетів.	2		тиждень 12
Практичне заняття 6	Аналіз та оцінка виконання бюджетів підприємства та суб'єктів державного сектору	2		тиждень 13
Лекція 8	Тема 8. Інформаційні технології фінансового планування та бюджетування в державному секторі та підприємстві	2		тиждень 14
Практичне заняття 7	Інформаційні технології фінансового планування та бюджетування в державному секторі та підприємстві	2		тиждень 15
Лекція 9	Тема 9. Євроінтеграція та адаптація бюджетного процесу в Україні до стандартів ЄС	2		тиждень 16
Практичне заняття 8	Євроінтеграція та адаптація бюджетного процесу в Україні до стандартів ЄС	2		тиждень 17
Самостійна робота	Тема 8. Інформаційні технології фінансового планування та бюджетування в державному секторі та підприємстві. Виконання, оформлення та здача на перевірку практичного завдання ПЗ 3 (2 задачі). Підготовка до Тестового завдання 3 (Т 3) та його виконання.	6	18	впродовж 12–17 навчальних тижнів
Залік	Підготовка до семестрових контрольних заходів за навчальним матеріалом тем 1-9: проходження комплексного підсумкового тесту по темам 1-9 (ЗТ), виконання індивідуального практичного завдання (складання та оцінка бюджетів підприємства (суб'єкта державного сектору)).	30	30	За розкладом сесії
	Разом	90	90	

* - деталізований перелік теоретичних питань та практичних завдань розміщено на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контроль-ного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та терміни виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
На початку практично-го заняття впродовж семестру	Бліц-опитування (БО)	<u>Уточнюючий зріз знань</u> за темами минулих лекцій/практичних занять (впродовж 5 хвилин): Бліцопитування (БО) – опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») навчального матеріалу – розв’язання практичних вправ/ ситуацій, відповіді на актуальні і проблемні питання.	Оцінюється з урахуванням відповідей на питання, завдання і ситуації. Спонукає здобувачів до систематичної самостійної роботи при підготовці до поточних занять; формування власної точки зору; активізує абстрактне мислення із застосуванням методу аналізу та синтезу; не передбачає бального оцінювання.	-
Змістовий модуль 1. Основи державного регулювання соціального страхування				
Практичне заняття 1	Тестування за змістовим модулем 1 (Т1)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3</u> за матеріалом тем 1–2. (можливим є проходження після практичного заняття під час консультації). <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (наприкінці кожної теми)</i>	Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно</i> . Кількість рівнозначних питань – 20. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: – незадовільний рівень: 0–11 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 12–20 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 12–14 – 3 бали; 15–17 – 4 бали; 18–20 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Змістовий модуль 2. Методика розробки бюджетів: етапи та техніка складання				
Практичне заняття 3	Практичне завдання (ПЗ 2.1 ПЗ 2.2.)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3</u> за матеріалом тем 3–4 (можливим є виконання після практичного заняття під час самостійної поза аудиторної роботи). ПЗ 2.1 – оволодіння навичками складання операційних бюджетів підприємства. ПЗ 2.2 – отримання навичок з технології складання фінансових бюджетів підприємства <i>ПЗ 2.1, ПЗ 2.2 та рекомендації щодо виконання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Практичне завдання ПЗ 2.1, ПЗ 2.2. Кожне оцінюється максимально у 10 балів: – незадовільний рівень – 0–5 бали (не зараховано); – достатній рівень (60% –100% від максимального балу) – 6-10 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	20

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5
Практичне заняття 5	Практичне завдання (ПЗ 2.3, ПЗ 2.4)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3</u> за матеріалом тем 5-6 (можливим є виконання після практичного заняття під час самостійної поза аудиторної роботи). ПЗ 2.3 – оволодіння навичками складання фінансових бюджетів суб'єкта державного сектору ПЗ 2.4 – отримання навичок з технології складання фінансових бюджетів суб'єкта державного сектору <i>ПЗ 2.3, ПЗ 2.4 та рекомендації щодо виконання розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Практичне завдання ПЗ 2.2, ПЗ 2.3. Кожне оцінюється максимально у 10 балів: – незадовільний рівень – 0–5 бали (не зараховано); – достатній рівень (60% –100% від максимального балу) – 6-10 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	20
Лекція 6	Тестування за змістовим модулем 2 (Т 2)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3</u> за матеріалом тем 3–6. (можливим є проходження після практичного заняття під час консультації). <i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle (наприкінці кожної теми)</i>	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 20. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: – незадовільний рівень: 0–11 – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 12–20 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 12–14 – 3 бали; 15–17 – 4 бали; 18–20 – 5 балів. <i>Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	5
Змістовий модуль 3. Фінансово-бюджетний контроль, інформаційні технології та євроінтеграція в бюджетному процесі				
Практичне заняття 6	Практичне завдання 3 (ПЗ 3)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих РН 3.1, РН 3.2,</u> за матеріалом теми 7 (можливим є виконання після практичного заняття під час самостійної поза аудиторної роботи). ПЗ 3 - оволодіння навичками оцінювання виконання бюджетів, використовуючи методику аналізу відхилень та факторний аналіз бюджетних відхилень.	Практичне завдання (ПЗ 3) Завдання оцінюється максимально у 5 балів: - незадовільний рівень; 0–2 бали (не зараховано); - достатній рівень (60% –100% від максимального балу) – 3,4,5 балів (зараховано). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів протягом семестру.	5
Практичне заняття 8	Тестування за змістовим модулем 3 (Т 3)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих РН 3.1, РН 3.2, РН 3.3</u> за матеріалами тем 7-9. (можливим є проходження після практичного заняття під час консультації):	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість рівнозначних питань – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0–5: - незадовільний рівень: 0–2 – 0 балів (не зараховано);	5

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5
		<i>Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	достатній рівень (60% – 100% від максимального балу): 3–10 – 3, 4, 5 балів (зараховано), а саме: 3–5 – 3 бали; 6–8 – 4 бали; 9–10 – 5 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	
Усього за ПТК	6			60
Підсумковий контроль				
ЗАЛІК	Теоретичне завдання: Тестування (3Т)	<u>Перевірка рівня теоретичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН05, ПРН 09, ПРН 18, ПРН 24, ПРН 25</u> здійснюється комплексно відповідно до змісту навчальної дисципліни (розділ 3). Теоретичне завдання представлено у форматі комплексного тесту, до якого включено 20 рівнозначних тестових питань з тем усіх змістових модулів. Тестування передбачає відповідь на теоретичні питання (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей). Перелік тестових питань для самопідготовки розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 6-10: незадовільний рівень: 0-4 – 0 балів (не зараховано); достатній рівень (60% - 100% від максимального балу): 5-20 – 6, 7, 8, 9, 10 балів (зараховано: 5-8 – 6 балів; 9-12 – 7 балів; 13-15 – 8 балів; 16-18 – 9 балів; 19-20 – 10 балів. Тест розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.	10
	Практичне завдання: Індивідуальне практичне завдання (ІПЗ)	<u>Перевірка рівня практичної складової сформованих програмних результатів навчання ПРН05, ПРН 09, ПРН 18, ПРН 24, ПРН 25</u> здійснюється через виконання індивідуального практичного завдання (ІПЗ). ІПЗ – це комплексне завдання, яке охоплює знання та навички, здобуті здобувачем протягом курсу, та виконується по мірі вивчення матеріалу в семестрі. ІПЗ передбачає: розробку ключових бюджетів підприємства / суб'єкта державного сектору (по вибору студента); <i>Методичні рекомендації та вимоги щодо виконання та оформлення ІПЗ розміщено в профілі даної дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle.</i>	Оцінювання виконаного ІПЗ є комплексним. Підсумкова бальна оцінка складається з двох частин: (1) правильний вибір підходу до розробки бюджетів, точність розрахунків. (2) Оцінка якості відповідей на запитання під час захисту ІПЗ включає аналіз змістовності пояснень щодо розробки бюджетів підприємства/ суб'єкта державного сектору. ІПЗ максимально оцінюється у 30 балів: – незадовільний рівень – 0 балів (не зараховано); – достатній рівень (60% - 100% від максимального балу) – 18-30 бали (зараховано).	30
Усього за семестровий (підсумковий) контроль				40

*Засоби діагностики рівня досягнення результатів навчання дисципліни та критерії оцінювання контрольних заходів.

Тестування. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів. Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний аккаунт на сторінці дисципліни при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції за умови дистанційної присутності викладача та передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточного контролю Тест 1 – 3 до 20 хвилин, як правило, під час практичного заняття, або під час консультації за встановленим графіком; для комплексного підсумкового тесту (ЗТ) – до 40 хвилин під час контактного аудиторного заняття на останньому тижні навчального семестру та/або на консультації за складеним розкладом.

Процедура оцінювання завдань: Практичних завдань ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4., ПЗ 3.

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами *Практичних завдань ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4.* під час аудиторних практичних занять і поза аудиторної самостійної роботи. Кожне завдання виконується послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля, оформлюється у вигляді файлів MS Word (MS Excel; Power Point відповідно до рекомендацій), здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle (у виключних випадках – через електронну пошту) та після позитивного відгуку викладача захищається викладачеві у передбачений спосіб (на практичному занятті та/або консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання. Обов'язковою умовою зарахування контрольної роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання, захист завдань відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання Практичних завдань ПЗ 2.1, ПЗ 2.2, ПЗ 2.3, ПЗ 2.4.:

9-10 балів – завдання виконано самостійно та правильно, в повному обсязі; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; здобувач на високому рівні демонструє знання програмного матеріалу, відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані, наявні змістовні висновки та ілюстративні приклади;

7-8 балів – завдання виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками, є потреба у незначних доповненнях;

6 балів – розрахунки виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі помилки; роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; робота оформлена в межах вимог, але її зміст не достатньо структуровано та має виражений

компілятивний характер; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні, містять помилки у вживанні спеціальної термінології;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні арифметичні та/або змістовні помилки; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Критерії оцінювання Практичного завдання ПЗ 3.:

5 балів – завдання виконано самостійно та правильно, в повному обсязі; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлено охайно; здобувач на високому рівні демонструє знання програмного матеріалу, відповіді на запитання, зокрема уточнюючі, при захисті роботи повні та аргументовані, наявні змістовні висновки та ілюстративні приклади;

4 бали – завдання виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але містять незначні помилки; роботу здано на перевірку своєчасно, оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті роботи в цілому повні з незначними недоліками, є потреба у незначних доповненнях;

3 бали – розрахунки виконано самостійно, в повному обсязі, загалом правильно, але наявні окремі помилки; роботу здано на перевірку не своєчасно, але без порушення семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; робота оформлена в межах вимог, але її зміст не достатньо структуровано та має виражений компілятивний характер; відповіді на запитання, зокрема уточнюючі та додаткові, при захисті роботи не повні або відсутні, містять помилки у вживанні спеціальної термінології;

0 балів – роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності, зокрема виконано інший варіант завдання, та/або не в повному обсязі; наявні численні арифметичні та/або змістовні помилки; роботу здано на перевірку з порушенням семестрового графіку освітнього процесу поточного навчального семестру; оформлення роботи не відповідає вимогам; при захисті роботи студент не володіє навчальним матеріалом та/або відповіді на запитання відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Бальна система стимулювання поза аудиторної навчально-наукової активності здобувачів - це система додаткових балів, яку введено з метою заохочування здобувачів до планомірної, систематичної роботи з поглибленого опанування теоретичним матеріалом і стимулювання їх до творчого підходу та креативного мислення під час розв'язання практичних завдань, які передбачено цією дисципліною.

Поза аудиторна навчально-наукова активність здобувача є однією із форм самоосвіти (неформальна/інформальна) при формуванні результатів навчання цієї дисципліни (див. табл. 2.1) та має бути підтверджена відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Зміст поза аудиторних навчально-наукових активностей,

за які можуть нараховуватися додаткові (заохочувальні) бали, повинні корелювати з результатами навчання дисципліни (див. табл. 2.1), зокрема за такі підтверджені види діяльності: участь у студентських олімпіадах; представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача на студентських конкурсах, конференціях; наявність власних розробок і підготовленої роботи та презентації в частині науково-дослідних та прикладних досліджень, які проводяться викладачем навчальної дисципліни та відповідають її спрямуванню; участь у програмах здобуття неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси, розміщені на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо – за наявності відповідних сертифікатів); інші види та форми активностей у контексті змісту та РН дисципліни.

Якщо результати навчання (знання й уміння), отримані здобувачем під час самоосвіти, відповідають повністю або частково корелюють (неповні, схожі, але зі спорідненої галузі знань тощо) із РН дисципліни, які перевіряються поточними контролюми певного змістового модуля (див. графу (4) табл. 2.1), викладач має право оцінити їх при складанні здобувачем з урахуванням цих додаткових балів, але не перевищуючи максимальний бал за цей поточний контроль відповідно до критеріїв оцінювання. Отримані додаткові бали додаються *понад тих балів*, які здобувач може отримати, виконавши всі обов'язкові види робіт і склавши усі поточні контролю, - ці додаткові бали можуть стати вирішальними для отримання більш високої оцінки за весь курс! Тому, **НАПОЛЕГЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО** здобувачеві скористатися цією нагодою та підвищити свій загальний бал (*максимально до 10 балів*), отриманий після виконання всіх обов'язкових видів контрольних заходів.

Підсумковий контроль.

Процедура оцінювання індивідуального практичного завдання.

Індивідуальне підсумкове завдання (ІПЗ) є комплексним завданням, що охоплює знання та навички, здобуті студентами протягом курсу. Завдання виконується поступово, у міру вивчення матеріалу в семестрі. Метою ІПЗ є розробка ключових бюджетів підприємства/ суб'єкта державного сектору, оцінка ефективності цих бюджетів та обґрунтування необхідності впровадження сучасних фінансових методів для підвищення стійкості та гнучкості бюджетного процесу з урахуванням змін у конкурентному середовищі, що дозволить забезпечити стабільне функціонування та адаптацію до змін економічної ситуації.

Виконання ІПЗ передбачає такі етапи: розробка ключових бюджетів (операційних, фінансових); оцінка ефективності бюджетів; обґрунтування необхідності впровадження сучасних фінансових методів для підвищення стійкості та адаптивності бюджетного процесу. ІПЗ виконується здобувачем під час самостійної роботи за консультаційної підтримки викладача. ІПЗ здається на перевірку через персональний аккаунт у профілі цієї дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle та після позитивного відгуку викладача захищається у передбачений спосіб (на останньому/передостанньому контактному аудиторному занятті та/або на консультації). Якщо відгук має критичні зауваження з боку викладача, то робота з відповідними коментарями повертається здобувачеві на доопрацювання.

У разі дистанційного навчання, захист ІПЗ відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції.

Критерії оцінювання індивідуального практичного завдання.

Бальне оцінювання ІПЗ та відповідей здобувача враховує диференційований рівень розуміння (РР) ним опанованого навчального матеріалу на основі таксономії SOLO (Structure of the Observed Learning Outcomes – Структура результатів навчання, які можна спостерігати (як поведінку)), що дозволяє релевантно оцінити рівень сформованості практичної складової програмних результатів навчання (рекомендація МОНУ, лист No1/9-344 від 24.06.2020, <https://surl.li/uldlbv>):

- РР 1: «не знати / не розуміти / частково впоратися із завданням» - 0 балів (не зараховано);
- РР 2: «назвати / розпізнати / виконати дії» та РР 3: «виконати послідовність» дій / описувати» - 18-23 балів (зараховано);
- РР 4: «порівняти / показати зв'язки / обґрунтувати / аналізувати» - 23-27 бали (зараховано);
- РР 5: «теоретизувати / генерувати гіпотези / абстрагувати / створювати / формулювати» - 28-30 балів (зараховано).

28-30 балів – ІПЗ виконано самостійно на високому рівні. Бюджети чітко інтегровані, операційний та фінансовий аспекти узгоджені та взаємодіють між собою. Здобувач демонструє глибоке розуміння понятійного апарату, методів і інструментів бюджетування. ІПЗ відповідає вимогам щодо точності, глибини аналізу та своєчасно здане, без помилок або недоліків у виконанні;

23-27 балів – ІПЗ виконано на достатньому рівні. Бюджети розроблені з урахуванням основних аспектів, але є недоліки в інтеграції операційного та фінансового планування або в глибині аналізу. Здобувач здатний порівнювати, показувати зв'язки та аналізувати бюджетні показники, але пояснення потребують уточнень або більш детальних обґрунтувань. Сформульовані висновки є зрозумілими, але не завжди повністю відповідають результатам розрахунків. ІПЗ здано вчасно;

18-23 бали – ІПЗ виконано на достатньому рівні. Бюджети розроблені, але є суттєві помилки в розрахунках або в методах складання. Аналіз виконано частково, зв'язок між операційними та фінансовими показниками зрозумілий, але потребує додаткових уточнень або роз'яснень. Висновки іноді не повністю корелюють із розрахунками. Пояснення під час захисту є обмеженими, не завжди логічно аргументованими та не охоплюють всі аспекти бюджету. ІПЗ здано в межах семестрового графіку, але не своєчасно.

0 балів – ІПЗ виконано на незадовільному рівні або не виконано взагалі. Бюджети відсутні або містять критичні помилки, що роблять їх непридатними для аналізу. Аналіз ефективності бюджетів відсутній або поверхневий, без розуміння зв'язків між показниками. Висновки неаргументовані або не відповідають розрахункам.

Відповіді на запитання під час захисту свідчать про відсутність належного рівня розуміння теми. ППЗ не здано або здано із суттєвим порушенням графіку.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контролі з усіх змістових модулів (з урахуванням додаткових балів за навчально-наукову активність) та за підсумковий контроль і не може перевищувати **100 балів**. Залік отримують ті здобувачі, яким на встановлену дату проведення семестрового контролю з даної дисципліни зараховано всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів, а також які отримали позитивні результати з комплексного підсумкового тесту та захистили на позитивну оцінку індивідуальне практичне завдання. Інакше, здобувач ліквідує існуючу поточну заборгованість на консультаціях, після чого йому виставляється залік та фіксується загальна семестрова бальна оцінка з цієї дисципліни за описаними вище правилами. Бальна оцінка переводиться у **національну шкалу та шкалу ECTS**.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	<u>За національною шкалою</u>
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Хлевицька Т.Б. Фінансове планування та бюджетування: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2021. 130 с.
2. Бюджетування суб'єктів господарювання: Навчальний посібник / Н.М. Давиденко, А.В. Буряк, З.М. Тітенко - К.: ЦП «Компринт», 2020. – 430 с.
3. Скоробогатова Н.Є. Бюджетування в управлінні: конспект лекцій. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. 2023. 155 с.
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
5. Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 534 с.
6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Бюджетування на підприємстві : навч. посіб. Київ

: Кондор, 2008. 312 с.

7. Основи бюджетування : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / за заг. ред. Л. П. Батенко. Київ : КНЕУ, 2010. 202 с.

8. Метеленко Н., Шапуров О. О., Сіліна І. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Управління фінансами підприємницьких структур». Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 151 с.

9. Метеленко Н., Сіліна І., Оглобліна В., Попова А., Афонов Р. Фінансовий менеджмент у промисловості: навч. посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 073 "Менеджмент" ОПП "Промисловий менеджмент". Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. 241 с.

10. Метеленко Н., Глушчевський В., Попова А. О., Сіліна І. В. Податкова система України: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм здобуття освіти. Запоріжжя: ЗНУ Запоріжжя, 2024. 146 с.

11. Метеленко Н., Попова А. О., Сіліна І. В., Оглобліна В. О., Петренко О. В. Формування та вплив бюджетного процесу на фінансову безпеку у період війни. В кн.: Contemporary ukrainian science: theoretical and practical achievements / За загальною редакцією Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks. California: GS Publishing Services. 2024 С. 56-80. URL: DOI: 10.51587/9798-9866-95990-2024-018.

12. Shim J.K., Siegel J.G. Budgeting Basics and Beyond. Hoboken : John Wiley & Sons, Inc., 2005. 414 p.

13. Metelenko N., Silina I, Yaryshko O. Information - analytical procedures of the expert research of the bankrupt enterprise. *Efektivna ekonomika*. 2020. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8303>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://me.gov.ua>
5. Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
6. Верховна Рада України: офіційний вебсайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

У режимі очного навчання заняття відбуваються в аудиторії згідно розкладу занять, у режимі дистанційного навчання - у форматі онлайн-конференції з використанням платформи Zoom - посилання на Zoom-конференцію видається на початку семестру. Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Разом з тим, інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До здобувачів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Під час виконання семестрових підсумкових контрольних заходів здобувач може користуватися лише переліком матеріалів, дозволених викладачем, що веде заняття з навчальної дисципліни. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування) тощо) є порушенням Кодексу академічної доброчесності ЗНУ й дає підстави відсторонити цього здобувача від виконання підсумкового контролю та оцінити результати складання семестрового підсумкового контролю в нуль балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них та із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа СЕЗН ЗНУ Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на «штатні» запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ivsiline@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи; електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н.р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі та викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Порядок перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни або її окремого компонента (змістовий модуль, поточний контроль тощо) можливо за умов підтвердження участі здобувача в неформальній/інформальній освіті (онлайн курси навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, участь у кейс-чемпіонатах, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, та регулюється Положенням ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович.**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua.

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.